

امکان سنجی استناد نتیجه به فعل زیان بار در مسئولیت مدنی ناشی از انتشار ویروس کرونا از منظر فقه اسلامی و حقوق ایران

محمدجواد اصغری^۱، محمد مهدی کریمی نیا^۲، مجتبی انصاری مقدم^۳

^۱ دانش آموخته دکتری حقوق خصوصی، از جامعه المصطفی (ص) العالمیه، فعال فرهنگی و پژوهشگر

^۲ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم (نویسنده مسئول)

^۳ دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه میبد، مدرّس دانشگاه

چکیده

یکی از بیماری‌های واگیر پرتلفات در عصر حاضر، بیماری کروناسست که آثار و تبعات منفی آن کل جهان را تحت تأثیر قرار داده است. در این تحقیق درباره مسئولیت مدنی افرادی که در انتقال و انتشار ویروس کرونا به دیگران نقش داشته و باعث شیوع بیماری شده که در نتیجه آن افرادی جان شان را از دست داده و تعدادی دیگر بیمار شده ضررهای مالی دیده اند. بعد از مطالعه منابع فقهی و حقوقی در باره مسئولیت مدنی افراد حامل ویروس کرونا یافته‌ها حکایت از آن دارد که افرادی که سبب یا مباشر انتقال کرونا باشند، به طور قطع مسئولیت مدنی دارند ولو اینکه از روی سهل انگاری، غفلت، بی احتیاطی و بی‌مبالاتی باعث انتقال ویروس شوند، منتهی موضوع قابل بحث برقراری رابطه سببیت و قابلیت استناد است؛ یعنی زمانی ما می‌توانیم حکم به مسئولیت مدنی افراد نماییم که ضرر وارد شده به رفتار زیان بار متهم مستند باشد و متهم در قبال نتیجه‌ای مسئول و پاسخگوست که ناشی از رفتار زیان بار وی باشد. بنابراین، تا زمانی که نتیجه‌ای به وجود آمده به رفتار مستند نباشد، مسئولیت به وجود نمی‌آید. معیار استناد دیدگاه عرف است. از منظر عرف هرگاه ضرر و زیان وارد شده به رفتار مرتکب مستند باشد، این استناد دارای آثار و احکامی است که عبارت است از مسئولیت مدنی مرتکب در قبال رفتار زیان بار خود. حقوق دانان و فقیهان احراز رابطه‌ای سببیت را امر عرفی دانسته اند.

واژه‌های کلیدی: مسئولیت، مدنی، کرونا، انتقال، قابلیت، استناد